

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Nyerges Éva, osztályvezető, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2023.6.1

A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

A Kbt. a tételes rendelkezései között nem szabályozza azt a kérdést, hogy az értékelési szempontokat egy dinamikus beszerzési rendszer (továbbiakban: DBR) esetén kategóriánként külön-külön, vagy egységesen kell-e meghatározni az eljárást megindító felhívásban. Amennyiben ajánlatkérő kategóriákra osztja a DBR-t, akkor felmerül azon kérdés, hogy ajánlatkérő a kategóriákra bontott DBR-ben meghatározhat-e különböző értékelési szempontokat kategóriánként, vagy olyan értékelési rendszert szükséges kidolgoznia, amely minden kategóriára alkalmazható egységesen?

Amennyiben ajánlatkérő kategóriánként meghatározhat különböző értékelési szempontokat, úgy azt milyen részletettséggel kell már a DBR létrehozatalára irányuló részvételi szakasz során megadnia, különös tekintettel arra, hogy az érdemi beszerzési igénye és annak részletei csak később, az egyes ajánlattételi szakaszokban válnak nyilvánvalóvá?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint egy DBR esetén lehetőség van arra, hogy ajánlatkérő kategóriánként eltérően határozza meg az értékelési szempontokat, azonban az értékelési szempontokat teljes részletettséggel már az eljárást megindító felhívásban – DBR esetén a részvételi felhívásban – szükséges meghatározni, azok későbbi módosítására nincs jogszzerű lehetőség az ajánlattételi szakaszban.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 106. § (4) bekezdése alapján egy DBR keretében az ajánlatkérőnek lehetősége van arra, hogy a DBR-t kategóriákra ossza az adott kategóriában megvalósítandó közbeszerzések objektív jellemzői (különösen az adott részben megkötendő szerződések legnagyobb értéke vagy a teljesítés helye) alapján. A Kbt. 106. § (4) bekezdése kitér arra is, hogy az ajánlatkérőnek lehetősége van arra, hogy minden kategóriára különböző alkalmassági követelményeket határozzon meg, arra vonatkozó rendelkezést azonban nem tartalmaz, hogy különböző értékelési szempontok is megadhatók-e kategóriánként. Tekintettel arra, hogy a DBR-be történő felvételre az ajánlatkérő a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, a DBR-ben a beszerzés megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait kell alkalmazni, a Kbt. meghívásos eljárásra vonatkozó szabályainak vizsgálata szükséges a kérdés megítélése kapcsán.

A Kbt. 82. § (2) bekezdése értelmében a meghívásos eljárás részvételi felhívással indul, melynek tartalmi elemeire vonatkozóan – többek között – a Kbt. 50. § (2) bekezdése tartalmaz előírásokat. A Kbt. 50. § (2) bekezdés 1) pontja kimondja, hogy az értékelési szempontokat az eljárást megindító felhívásban szükséges rögzíteni. Fentiek alapján megállapítható, hogy az értékelési szempontok későbbi, – az ajánlattételi szakaszban történő – pontosítására nincs lehetőség, tehát azokat teljes

terjedelmében már a részvételi felhívásban meg kell határozni. A fentieket támasztja alá a Kbt. 55. § (5) bekezdése, miszerint a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszában nem módosítható az ajánlattételi felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok olyan eleme, amely a részvételi felhívásban is szerepelt. Továbbá a Kbt. 107. § (8) bekezdése alapján is az állapítható meg, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlatok értékelését az eljárást megindító felhívásban – jelen esetben a részvételi felhívásban – közzétett értékelési szempontok alapján kell elvégeznie. Abban az esetben, ha ajánlatkérő a részvételi felhívásban csak felületesen, nem pontosan definiálva határozná meg az értékelési szempontokat, akkor nem tudna eleget tenni a Kbt. 107. § (8) bekezdésében megfogalmazott előírásnak, illetve megsértené a Kbt. 55. § (5) bekezdését is, ha utóbb módosítaná a részvételi felhívásban előírt értékelési szempontokat.

A Kbt. 107. § (8) bekezdése, illetve a Kbt. 50. § (2) bekezdése sem tartalmaz arra vonatkozó korlátozást, hogy az értékelési szempontokat ne lehetne kategóriánként meghatározni. Különös tekintettel arra, hogy a DBR-ben kialakított kategóriák bár elkülönülnek a részekről, de azokkal mégis egyfajta analógiát mutatnak, így mivel a több részből álló közbeszerzési eljárásban nincs akadálya annak, hogy az ajánlatkérő részenként különböző értékelési szempontokat határozzon meg, ezért a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint erre a kategóriák esetén is lehetőség van.

2. kérdés

2.1. DBR esetén az ajánlatkérő jogosult-e az ajánlattételi szakaszban utólag módosítani a részvételi felhívásban alkalmazott alkalmassági követelményeket?

2.2. Ha az ajánlattételi felhívással együtt közölt szerződéses feltételek és műszaki követelmények szükségessé teszik, az ajánlattevő igénybe vehet új alvállalkozót a DBR ajánlattételi szakaszában és ekkor újra be kell nyújtani a részvételi jelentkezésben már benyújtott, Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozatot frissítve, illetve az alvállalkozókra vonatkozó, az ajánlatkérő által előírt egyéb dokumentumokat is szükséges benyújtani, további feltétele pedig nincs az új alvállalkozó bevonásának?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

2.1. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint DBR esetén nincs lehetőség arra, hogy a részvételi szakaszban meghatározott alkalmassági követelményeket az ajánlatkérő az ajánlattételi szakaszban módosítsa. Az

alkalmasságukat a részvételre jelentkezőknek már a részvételi szakaszban igazolniuk kell.

2.2. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint annak nincs akadálya, hogy az ajánlattevő az ajánlattételi szakaszban új alvállalkozót vonjon be – az összes szükséges dokumentum, igazolás, nyilatkozat benyújtásával együtt –, azonban az alkalmasság igazolásában részt vevő alvállalkozó cseréjére az ajánlattételi szakaszban már nincs jogszerű lehetőség.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 107. § (1) bekezdése szerint a DBR-be történő felvételre az ajánlatkérő a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, a beszerzés megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait kell megfelelően alkalmaznia. Ez tehát azt jelenti, hogy az ajánlatkérő egy speciális eljárást folytat le, amelyre alapvetően a meghívásos eljárás szabályai az irányadók, azzal, hogy a részvételi szakasz a dinamikus beszerzési rendszer fennállásának időtartama alatt folyamatosan nyitva áll, azaz a részvételi jelentkezések ezen időszak alatt folyamatosan benyújthatók. A Kbt. 82. § (1) bekezdése szerint a meghívásos eljárás részvételi szakasszal indul, mely szakasz alapján dönt az ajánlatkérő a részvételre jelentkezők alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról. Az ajánlatkérőnek már a részvételi szakaszban meg kell vizsgálnia, hogy az általa támasztott alkalmassági követelményeknek a jelentkezők megfelelnek-e, így ezen előírás kizárja azt, hogy az alkalmassági követelményeket utóbb, az ajánlattételi szakaszban módosítani lehessen.

A Kbt. 55. § (5) bekezdése értelmében a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszában, így a DBR ajánlattételi szakaszában sem módosítható az ajánlattételi felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok olyan eleme, amely a részvételi felhívásban is szerepelt, így a módosítási tilalom vonatkozik többek között az alkalmassági feltételekre is.

A Kbt. 107. § (4) bekezdése szerint kizárólag azokat a részvételre jelentkezőket lehet felvenni a DBR-be, akik az alkalmassági követelményeknek megfelelnek, így ezen alkalmassági követelményeket az ajánlattételi szakaszban már ezen okból sem lehet módosítani, miután a DBR-be való bekerülés alapját képezik.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a dinamikus beszerzési rendszerről szóló útmutatója

(2022. február 10.) rögzíti, hogy az alkalmasság igazolására szolgáló dokumentumok bekérésére mind a részvételi szakaszban, mind az ajánlattételi szakaszban sor kerülhet, azonban mindkét esetben a korábban lenyilatkozott vagy az Egységes Európai Közbeszerzési Dokumentumba (továbbiakban: EEKD) foglaltak alátámasztását szolgáló dokumentumok bemutatására van lehetőség. „A DBR felállításakor, majd később a csatlakozni kívánó gazdasági szereplők részvételi jelentkezésének vizsgálatakor azt vizsgálja az ajánlatkérő, hogy a részvételre jelentkező megfelel-e az alkalmassági követelményeknek vagy sem, illetve a kizáró okok hatálya alatt áll-e. Az alkalmasságot e körben az ajánlatkérő a részvételre jelentkező által benyújtott Egységes Európai Közbeszerzési Dokumentumon (a továbbiakban: EEKD) vagy – nemzeti rezsimbe tartozó közbeszerzési eljárás esetén – a Kbt. 114. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozaton keresztül vizsgálja, és adott esetben ezek javítása érdekében köteles hiánypótlást kérni. Az EEKD-ban vagy a Kbt. 114. § (2) bekezdésében foglalt igazolások bekérése, azok vizsgálata az ajánlatkérő döntése szerinti időpontban történik, így történhet az ajánlattételre irányuló eljárás végén, a nyertes ajánlattevő kiválasztásakor, de akár korábban is, például a részvételi szakaszban a Kbt. 69. § (7) bekezdése szerint.”

Az alvállalkozók alapvetően szabadon, korlátozás nélkül vonhatók be az ajánlattevő által mind a közbeszerzési eljárásba, mind a szerződés teljesítésébe, a jogalkotó azonban ezzel összefüggésben állít bizonyos korlátokat például a Kbt. 65. § (10) bekezdésében. Amennyiben az ajánlatkérő nem írta elő a Kbt. 65. § (10) bekezdése alapján, hogy bizonyos alapvető fontosságú feladatokat maga az ajánlattevő végezzen el, akkor az ajánlattevőnek lehetősége van bármely feladat tekintetében alvállalkozót bevonni, akár az eljárás ajánlattételi szakaszában is.

A Kbt. 84. § (3) bekezdése értelmében a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszában lehetősége van az ajánlattevőnek a korábban általa benyújtott nyilatkozatokat módosítani, ha az már nem megfelelő, nem alkalmas az előírtak bizonyítására. A fentiek okán DBR ajánlattételi szakaszában sem kizárt, hogy az ajánlattevő új alvállalkozó bevonása miatt módosítsa a korábbi nyilatkozatait, azonban abban az esetben, ha nem új alvállalkozó bevonására kerül sor, hanem meglévő, adott esetben alkalmasság igazolásában részt vevő alvállalkozó cseréjére, arra már nincs jogszerű lehetőség.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak az alvállalkozókkal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló

útmutatója (2021. május 10.) kiemeli, hogy ha az alvállalkozó egyúttal kapacitásait rendelkezésre bocsátó gazdasági szereplő, és a részvételi szakaszhoz képest ennek az alvállalkozónak a személye változna, akkor az alábbiak az irányadók: „A két szakaszból álló eljárások első szakaszában (a részvételi szakaszban) az – az egyetlen szakaszból álló közbeszerzési eljárásoktól eltérően – alkalmasság vizsgálata zajlik. A második szakaszban (ajánlattételi szakasz) már az első szakaszban az EEKD-ban vagy – nemzeti rezsimbe tartozó eljárás esetén – a Kbt. 114. § (2) bekezdés első mondata szerinti nyilatkozatban rögzített és az ajánlatkérő által figyelembe vett értékek teljesítését ellenőrzi az ajánlatkérő, kivéve, ha élt – a 2020. február 1-jétől hatályos – 114/A. § szerinti lehetőséggel. Az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező utólagos igazolási kötelezettsége arra irányul, hogy bizonyítsa az alkalmassági követelmények, a kizáró okok fenn nem állása és a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az egységes európai közbeszerzési dokumentum alapján az ajánlatkérő által figyelembe vett értékek teljesülését. Az alkalmassági követelményeknek való megfelelés, a kizáró okok fenn nem állása és a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében figyelembe vett értékek teljesülése esetén az ajánlat vagy részvételi jelentkezés akkor is érvényes, ha a benyújtott igazolások eltérnek a korábbi nyilatkozatban feltüntetett adatoktól [Kbt. 69. § (9) bekezdés]. A Kbt. 69. § (8) bekezdés alapján, továbbá ha az ajánlatkérő él azzal a lehetőséggel, hogy a több szakaszból álló eljárás részvételi szakaszában meghatározza az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők keretszámát, és az adott közbeszerzési eljárásban a keretszámot meghaladó részvételi jelentkezést nyújtottak be, az ajánlatkérő köteles már a részvételi jelentkezések bírálata során a (4) bekezdés szerinti igazolásokat bekérni, és a részvételi szakasz eredményét ezek figyelembevételével megállapítani. Az ajánlattevő igazolásai kizárólag arra irányulhatnak, hogy az EEKD-ban vagy – nemzeti rezsimbe tartozó eljárás esetén – a Kbt. 114. § (2) bekezdés első mondata szerinti nyilatkozatban foglaltakat alátámasztják, nem az alkalmasságra tett nyilatkozat megváltoztatására, így az alkalmasságot igazoló alvállalkozó cseréjére az ajánlattételi szakaszban nincs lehetőség.”

3. kérdés

Ajánlatkérő DBR-t hozott létre, amely 2023. december 31. napjáig áll fenn. A DBR létrehozása során meghatározott végzettséggel/képzettséggel és tapasztalattal bíró szakemberek rendelkezésre állása volt az egyik elvárt alkalmassági követelmény. Az eljárás ajánlattételi szakaszában pedig az értékelési

szempontok között többek között szerepelt a részvételi szakaszban bemutatott egyes szakemberek többlettapasztalata is. Tekintettel arra, hogy a DBR időtartama másfél éves, és a rendszer jellegénél fogva időközben új gazdasági szereplők is felvételre kerülhetnek, a szakember-csere lehetőségeit kívánják vizsgálni, azaz, amennyiben az egyedi beszerzés során az ajánlattevő más szakember többlettapasztalatát ajánlja meg, mint amely szakember az alkalmasságát igazolta az eljárás részvételi szakaszában, hogyan jár el helyesen az ajánlatkérő.

3.1. Kérdése, hogy helyesen értelmezik-e a Kbt. 107. § (8a) bekezdését, hogy aszerint az alkalmasság körében beállhat változás úgy is, hogy az ajánlattevő már nem alkalmas a teljesítésre, és úgy is, hogy megváltoztathatja az alkalmasságát igazoló szakembert?

3.2. Ajánlatkérő elfogadhatja-e ajánlatként a gazdasági szereplő olyan ajánlatát, amelyben az értékelési szempont vonatkozásában nem a DBR létrehozatalakor (a gazdasági szereplő felvételekor) megadott szakember többlettapasztalata szerepel?

3.3. Amennyiben a 3.1. kérdésre igen a válasz, az ajánlatkérőnek fel kell-e hívnia a gazdasági szereplőt az aktualizált EEKD (nemzeti eljárásrendben a Kbt. 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat) benyújtására, és az ajánlattételi szakaszban elvégezni az alkalmasságra és kizáró okokra vonatkozó bírálatot?

3.4. Eltér-e a 3.2. kérdésre adott válasz, amennyiben az ajánlattevő rendelkezésére áll az alkalmasság igazolásához bemutatott szakember is, tehát az alkalmassága körében nem áll be változás, azonban más, a szerződés teljesítéséhez igénybe vett szakembert mutat be ajánlatában?

3.5. Amennyiben bármely gazdasági szereplő az egyedi beszerzés megindítását megelőzően jelenti be, hogy változás állt be saját alkalmassága körében, úgy az ajánlatkérőnek fel kell-e hívnia a gazdasági szereplőt az aktualizált EEKD (nemzeti eljárásrendben a Kbt. 67. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat) benyújtására, és az ajánlattételi szakaszban elvégezni az alkalmasságra és kizáró okokra vonatkozó bírálatot?

3.6. Amennyiben a 3.2. kérdésre nem a válasz, tehát a DBR-be felvett gazdasági szereplő olyan szakember többlettapasztalatát mutatja be, akivel nem az alkalmasságát igazolta, hogy jár el helyesen az ajánlatkérő?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

3.1., 3.3., 3.5. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 107. § (8a) bekezdése arra nem ad lehetőséget, hogy a gazdasági szereplő egy DBR során saját

elhatározásából – a részvételi szakaszhoz képest az ajánlattételi szakaszra – megváltoztassa a kapacitást biztosító szervezetet vagy az alvállalkozót, csak arra van jogszabályi lehetőség, hogy a kizáró okkal vagy alkalmassági követelménnyel kapcsolatos változás miatt, a gazdasági szereplő erre vonatkozó jelzését követően a Kbt. 71. § (4) bekezdése alapján az ajánlatkérő hiánypótlás keretében felhívja a gazdasági szereplőt, hogy nevezzen meg új kapacitást biztosító szervezetet, vagy alvállalkozót, és nyújtsa be ismételten az egyetemes európai közbeszerzési dokumentumot, illetve az igazolásokat.

3.2., 3.4., 3.6. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ajánlatkérő abban az esetben fogadhatja el az olyan ajánlatot, amelyben nem az eredetileg a részvételi jelentkezésben bemutatott szakember többlettapasztalata szerepel az értékelési szempontok körében, amennyiben a szakember, illetve az őt foglalkoztató szervezet cseréjére a Kbt. 107. § (8a) bekezdés alapján, a 3.1., 3.3. kérdésre adott válaszban írottak szerint került sor. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint arra nincs lehetősége a DBR-be felvett gazdasági szereplőnek, hogy olyan szakember többlettapasztalatát mutassa be értékelési szempontként az ajánlattételi szakaszban, aki nem vett részt az alkalmasság igazolásában, a részvételi szakaszban.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács dinamikus beszerzési rendszerről szóló útmutatója (2022. február 10.) többek között kiemeli, hogy alapvetően nincs lehetőség arra, hogy a részvételi szakasz és az ajánlattételi szakasz közötti időszakban az ajánlattevő megváltoztassa a kapacitást biztosító szervezetet. „Ehhez hasonlóan, ha a részvételi jelentkezésben a részvételre jelentkezőnek egy gazdasági szereplő alkalmasságot igazolt, azaz kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezatként jelent meg, akkor ez a gazdasági szereplő az ajánlattételkor is kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezatként kell, hogy szerepeljen, és adott esetben – lásd a Kbt. 138. § (2) bekezdését – a szerződés teljesítésében is részt kell vennie.”

A Kbt. 107. § (8a) bekezdése értelmében a DBR-be felvett gazdasági szereplő, a részére kapacitást nyújtó szervezet vagy az alvállalkozó esetén a kizáró okok és az alkalmassági követelmények során beállt változást az ajánlatkérő felé haladéktalanul jelezni köteles. Ennek értelmében a Kbt. nem zárja ki a kizáró okok vagy az

alkalmassági követelmények okán a változást, azonban annak nem enged tág teret. Ha a DBR-be felvett gazdasági szereplő, a részére kapacitást nyújtó szervezet, illetve alvállalkozó közül valamelyik kizáró ok hatálya alá kerül, vagy a továbbiakban mégsem felel meg az alkalmassági követelményeknek, akkor ezt kötelessége a gazdasági szereplőnek az ajánlatkérő felé jelezni. Ha a gazdasági szereplő maga lesz érintett a kizáró okkal, akkor ajánlatkérőnek ki kell őt zárnia az DBR-ből, ha valamely kapacitást nyújtó szervezete, vagy alvállalkozója, akkor a Kbt. 71. § (4) bekezdése alapján az ajánlatkérő hiánypótlás keretében felhívja a gazdasági szereplőt, hogy nevezzen meg új kapacitást biztosító szervezetet, vagy alvállalkozót. Amennyiben a gazdasági szereplő, a kapacitást biztosító szervezet, vagy az alvállalkozó az ajánlattételi szakaszban a korábban benyújtott dokumentumokkal ellentétben mégsem felel meg az alkalmassági követelményeknek, és ezt jelzi ajánlatkérő felé, akkor az ajánlatkérőnek új egységes európai közbeszerzési dokumentum benyújtását és az alkalmasságot alátámasztó igazolást kell kérnie a gazdasági szereplőtől, amelynek keretében a gazdasági szereplő például más kapacitást biztosító szervezetet, alvállalkozót is bevonhat. Arra azonban a Kbt. 107. § (8a) bekezdése nem ad lehetőséget, hogy a gazdasági szereplő saját elhatározásából – és nem a fenti indokok miatt – megváltoztassa a kapacitást biztosító szervezetet vagy az alvállalkozót, erre csak a Kbt. 71. § (4) és (9) bekezdés alapján van lehetőség.

Fenti esetben – amennyiben nem a Kbt. 107. § (8a) bekezdés alapján változik meg az alkalmasságot igazoló szakember/szervezet – ajánlatkérőnek hiánypótlás keretében fel kell hívnia az ajánlattevőt, hogy a részvételi jelentkezésében az alkalmasság körében megadott szakember többlettapasztalatát mutassa be, amennyiben ezt nem tudja hiánypótlás keretében teljesíteni, akkor az ajánlatát ennek megfelelően kell értékelni és elbírálni. Különös tekintettel arra, hogy az alkalmasság körében bemutatott olyan szakembernek a szerződés teljesítésében való részvétele elengedhetetlen, akit kapacitást biztosító szervezetként mutatott be az eljárásban.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint nem lehetséges olyan eset, mely szerint a részvételi jelentkezésben az alkalmasság igazolására bemutatott szakember továbbra is ajánlattevő rendelkezésére áll, és az alkalmasságot továbbra is igazolni tudja, de ennek ellenére más

szakember többlettapasztalata kerül bemutatásra az ajánlatban az értékelés körében.

4. kérdés

Mi a helyes ajánlatkérői és ajánlattevői eljárás az alábbi esetekben az alvállalkozói teljesítésre vonatkozó adatok rögzítése során:

4.1. *Egy ajánlattevő egy kapacitást nyújtó szervezetre támaszkodva igazolja az elvárt referencia követelményt, és ezen kapacitást nyújtó szervezet a szerződés teljesítésében akként vesz részt, hogy a megfelelő szakértelmét, tapasztalatait bocsátja rendelkezésre, ezzel egy rendelkezésre állási, tanácsadói, támogatási szolgáltatást nyújt, de valójában tényleges feladatvégzésre (pl. szállítási, beüzemelési, stb. szolgáltatásra) részéről nem kerül sor. Helyes-e ebben az esetben, ha a Kbt. 66. § (6) bekezdés szerinti nyilatkozaton a kapacitást nyújtó szerv alvállalkozóként nem kerül megjelölésre (tekintettel arra, hogy a szerződés tényleges teljesítésében nem vesz részt, kizárólag szakmai támogatást nyújt) és helyes-e, ha ezzel összhangban a szerződés rögzítése során sem kerül alvállalkozóként feltüntetésre?*

4.2. *Amennyiben a 4.1. kérdés szerinti értelmezés nem helyes, és az ilyen kapacitást nyújtó szervezetet alvállalkozóként fel kell tüntetni az ajánlatban és a szerződés rögzítése során is, hogyan kell eljárni abban az esetben, ha az ajánlattevő és a kapacitást nyújtó szervezet között olyan megállapodás van, mely a köztük lévő egyéb üzleti / kapcsolt vállalkozási jogviszonyra tekintettel ezen szakmai támogatási szolgáltatásra vonatkozóan külön ellenértéket nem határoz meg?*

4.3. *Amennyiben egy ajánlattevő és alvállalkozója között nem fix összegű szerződés került megkötésre, hanem pl. teljesítésarányos elszámolás van a felek között, vagy több projektre vonatkozó átalánydíjas megállapodás, akkor mi a helyes eljárás, hogyan kell az alvállalkozói teljesítés arányát megállapítani?*

4.4. *Amennyiben a közbeszerzési szerződés keretszerződés vagy keretmegállapodás, a nyertes ajánlattevő előtt nem ismert a későbbi megrendelések mennyisége, így az ahhoz tartozó alvállalkozói teljesítés aránya, értéke sem becsülhető meg teljesítményarányos elszámolás esetén. Ez esetben hogyan kell az alvállalkozói teljesítés arányát megállapítani?*

4.5. *Mi a helyes eljárás az alvállalkozói ellenszolgáltatás tényleges kifizetésére vonatkozó adatok rögzítése során abban az esetben, ha a nyertes ajánlattevői kifizetés ütemezése (pl. egy vég számla) és az alvállalkozói kifizetések ütemezése (pl. havi rész számlák) nem egyeznek meg?*

4.6. *Mi a helyes eljárás abban az esetben, ha a nyertes ajánlattevő és az alvállalkozó között kötött szerződés a díjazást részben vagy egészben üzleti titoknak minősíti?*

4.7. *A hatályos rendelkezések szerint ajánlatkérők kötelessége (és felelőssége) az alvállalkozói ellenszolgáltatás tényleges kifizetésére vonatkozó adatok elektronikus közbeszerzési rendszerben (továbbiakban: EKR) való rögzítése. Amennyiben a nyertes ajánlattevő ezen adatokat nem szolgáltatja, vagy késedelmesen, hiányosan szolgáltatja, mi a helyes eljárás ajánlatkérő részéről?*

4.8. *Mi a teendő abban az esetben, ha egy közbeszerzési szerződés teljesítése során az ajánlatkérővel közvetlenül szerződéses jogviszonyban álló ajánlattevő által igénybe vett és ajánlatkérő fele szabályszerűen lejelentett alvállalkozókon kívül további alvállalkozók is részt vesznek a közbeszerzési szerződés teljesítése során, mint a lejelentett alvállalkozók alvállalkozói? Tehát a lejelentett alvállalkozók által igénybe vett alvállalkozókra is vonatkozik-e és ajánlatkérői kötelezettség és felelősség-e ezen adatok feltöltése is az EKR-be, vagy ajánlatkérő megfelelően jár el abban az esetben is, ha csak az ajánlattevő által közvetlenül igénybe vett és lejelentett alvállalkozókra vonatkozóan rögzíti az adatokat az EKR-ben?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

4.1-4.2. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben egy kapacitást nyújtó szervezet bevonása megfelel a Kbt. 65. § (9) bekezdésében írott azon követelménynek, hogy ténylegesen is részt vesz a teljesítésben, akkor ez a teljesítés történhet közvetlen alvállalkozói minőségben vagy akár közvetett „szubalvállalkozói” minőségben is, utóbbi minőség azonban nem tartozik a Kbt. alvállalkozó fogalmának hatálya alá. Tekintettel arra, hogy a tényleges teljesítésben részt kell vennie a referenciát biztosító kapacitást nyújtó szervezetnek, így a Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint ezen tényleges feladatvégzés esetén aggályosnak tekinthető az ingyenesség, illetve további vizsgálati kérdéseket vethet fel az ajánlatkérő részéről.

4.3-4.4. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint tekintettel arra, hogy az ajánlattevőnek az ajánlatkérő felé az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét kell megadni, így ennek az előzetesen megbecsült aránynak a megadására abban az esetben is képes az ajánlattevő, ha nem fixdíjas szerződést kötött az alvállalkozójával, vagy keretmeg-

állapodás, keretszerződés megkötésére kerül majd sor.

4.5. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 43. § (1) bekezdés c) pontja, illetve a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pontja alapján szükséges az alvállalkozói teljesítésekre vonatkozó adatokat közzétennie az ajánlatkérőnek az EKR-ben, a szerződésben részes valamennyi fél által történt teljesítését követő hárminc napon belül.

4.6. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. kógens rendelkezéseire tekintettel nincs arra lehetősége az alvállalkozónak, hogy az általa elvégzett feladatokért járó ellenszolgáltatás értékét üzleti titokká nyilvánítsa.

4.7. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az ajánlatkérő jogosult jogorvoslatot indítani azon ajánlattevővel szemben, aki nem teljesíti a Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti kötelezettségeit.

4.8. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítésében az ajánlattevő által közvetlenül bevont alvállalkozók tekintetében szükséges az ajánlattevőnek a Kbt. 138. § (3) bekezdése szerinti adatokat szolgáltatnia az ajánlatkérő részére.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 65. § (9) bekezdés utolsó mondata előírja, hogy a kapacitást biztosító szervezet abban az esetben igazolhatja az ajánlattevő részére referenciát, ha a kapacitást biztosító szervezet ténylegesen részt vesz a szerződés teljesítésében.

A Kbt. 65. § (9) bekezdése szerinti esetben az ajánlattevő részéről a kapacitást nyújtó szervezet érdemi bevonása a teljesítés során nem lehet formális. Ezen követelmény tekintetében a jogalkotó általános kötelezettséget ír elő, amelynek tartalmi teljesülését mindig az adott szerződés konkrét specifikumai alapján lehet vizsgálni. A Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint a rendelkezésre állás, illetve a tanácsadási szolgáltatás nyújtása aggályosnak minősíthető, amennyiben a teljesítésben történő tényleges részvétel hiányzik, amelyet ajánlatkérőnek az eset összes körülményét figyelembe véve kell vizsgálnia.

Abban az esetben, ha az ajánlatkérő arra a következtetésre jut, hogy a kapacitást nyújtó szervezet bevonása megfelel a Kbt. 65. § (9) bekezdésében írott követel-

ményeknek, akkor további vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze, hogy a kapacitást nyújtó szervezet alvállalkozónak minősül-e. Amennyiben az ajánlattevő olyan gazdasági szereplőt kíván bevonni kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezatként a közbeszerzési eljárásba, amely egyúttal a közbeszerzési eljárás eredményeképpen megkötött szerződés teljesítésében az ajánlattevő által bevontan közvetlenül venne részt, és nem tartozik a Kbt. 3. § 2. pontjának a)-c) pontja szerinti kivételi körbe, akkor ezen szervezetet alvállalkozóként is köteles feltüntetni, és rá tekintettel csatolni kell minden olyan iratot és nyilatkozatot, amelyet az alvállalkozók tekintetében is csatolni kell. Amennyiben viszont a kapacitást nyújtó személy/szervezet bevonása közvetlenül történik, tehát nem közvetlenül az ajánlattevő vonja be, hanem az alvállalkozó, tehát „szubalvállalkozói” minőségben vesz részt a teljesítésben, akkor már nem tekinthető alvállalkozónak.

A Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint amennyiben egy - alvállalkozónak minősülő referenciát biztosító kapacitást nyújtó - szervezet a nyertes ajánlattevő részére tényleges tevékenységet végez, aktívan részt vesz a szerződés teljesítésében, akkor az ingyenesen biztosított szolgáltatás aggályosnak tekinthető. A Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint aggályosnak tekinthető, ha a felek az alvállalkozói szerződésben rögzített ingyenességre hivatkoznak, mivel egyrészt - a speciális eseteket leszámítva, mint például a kapcsolt vállalkozások közötti szerződések esetleges ingyenessége - az érintett szolgáltatásoknak piaci értéke van, ennél fogva valamilyen módon ellenszolgáltatás kapcsolódik hozzájuk, másrészt egy ilyen esetben - az ingyenesség miatt - különös körülménnyel vizsgálандó az is, hogy egyáltalán megvalósul-e a tényleges részvétel.

A Kbt. 138. § (3) bekezdése alapján az ajánlattevő az ajánlatkérő felé legkésőbb az adott alvállalkozó bevonását megelőzően köteles az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét megadni. A nyertes ajánlattevőnek az alvállalkozók vonatkozásában csak hozzávetőleges, várható teljesítési arányt kell megadniuk és az ehhez tartozó becsült ellenszolgáltatást. Tehát abban az esetben is meg tudja adni az ajánlattevő a teljesítés várható ellenértékét, ha például teljesítményarányos elszámolást tartalmazó szerződést kötött az alvállalkozójával.

Keretmegállapodás esetén - amennyiben az ajánlatkérő nem vállal semmilyen lehívási kötelezettséget - annyiban lehet más a helyzet, hogy az valóban nem keletkezett megrendelési kötelezettséget az ajánlatkérő részéről, így nehezen becsülhető meg a megrendelések végleges összértéke. Azonban az ajánlattevőnek ez esetben is tudnia kell azt, hogy milyen jellegű feladatokat tud maga elvégezni és milyen jellegű feladatokra vesz igénybe alvállalkozókat, és ezen utóbbi feladatok mekkora részt képviselnek a szerződésből. Tehát a Kbt. 138. § (3) bekezdésében írott kötelezettségnek ez esetben is eleget tud tenni az ajánlattevő és meg tudja adni az alvállalkozói teljesítés várható arányát. Különösen igaz ez keretszerződés esetén, mellyel kapcsolatban hirdetményellenőrzési szempontból elvárt, hogy az ajánlatkérő legalább 70%-os lehívási kötelezettséget vállaljon, így ezen lehívási kötelezettséggel terhelt beszerzési mennyiséggel biztosan tud kalkulálni az ajánlattevő is, és meg tudja határozni a minimálisan várható teljesítési arányát az alvállalkozóinak.

Az ajánlatkérő az ajánlattevői teljesítésen belüli alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az ellenszolgáltatás alvállalkozói szerződésben meghatározott értékét az alvállalkozó nyertes ajánlattevő általi bejelentését követő harminc napon belül köteles közzétenni az EKR-ben. Tehát az ajánlatkérő kötelezettségére vonatkozó harminc napos határidő az ajánlattevői tájékoztatás, bejelentés időpontjától kezdődik. Az ajánlatkérőnek a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokat a szerződésben részes valamennyi fél által történt teljesítést követő harminc napon belül kell az EKR-ben közzétennie, ezzel egy időben kell a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontjában írott kötelezettségnek is eleget tennie az alvállalkozói teljesítés arányának és a kifizetett ellenszolgáltatásnak az EKR-ben történő rögzítésével. Tehát abban az esetben is csak a szerződés teljesülését követően kell az alvállalkozói teljesítések konkrét értékeit közzétenni, ha az alvállalkozók kifizetésére esetleg korábban került sor.

Tekintettel arra, hogy a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pontja az ajánlatkérő kötelezettségévé teszi az alvállalkozói teljesítés arányának és ellenértékének az EKR-ben történő közzétételét, így nincs arra lehetősége az alvállalkozónak, illetve az ajánlattevőnek, hogy ezt üzleti titokra hivatkozással ne közölje az ajánlatkérővel. A Kbt. 2. § (7) bekezdése alapján a Kbt. szabályaitól csak annyiban

lehet eltérni, amennyiben azt a Kbt. kifejezetten megengedi. Sem a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pontja, sem a Kbt. 138. § (3) bekezdése nem tartalmaz eltérő rendelkezéseket arra az esetre, ha az alvállalkozó az ellenszolgáltatása értékét üzleti titokká kívánja nyilvánítani, így ebben az esetben is köteles azt az ajánlattevő az ajánlatkérő felé határidőben bejelenteni, hogy az ajánlatkérő a közzétételi kötelezettségét jogszabályszerűen tudja teljesíteni.

A Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pontja értelmében valóban az ajánlatkérő kötelessége és felelőssége az alvállalkozókra vonatkozó adatok rögzítése az EKR-ben, viszont ez a Kbt. 138. § (3) bekezdésében írott kötelezettségen alapszik, miszerint az ajánlattevő köteles az ajánlatkérő felé az alvállalkozói teljesítést követően az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányát, valamint az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét bejelenteni. Tehát az ajánlatkérő akkor tud eleget tenni az őt terhelő kötelezettségnek, ha az ajánlattevő időben megküldi részére a szükséges adatokat. Amennyiben az ajánlattevő nem tesz eleget az alvállalkozók tekintetében a Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének, akkor jogsértést követ el. Az ajánlatkérő jogosult jogorvoslatot indítani azon ajánlattevővel szemben, aki nem teljesíti a Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti kötelezettségeit. A jogorvoslat elkerülése érdekében célszerű egyrészt a szerződésben felhívni a nyertes ajánlattevő figyelmét erre a feladatra, másrészt pedig a szerződés teljesítésekor, az ajánlatkérő általi elfogadásakor is felhívható erre – dokumentáltan – az ajánlattevő figyelmé.

A Kbt. kizárólag az alvállalkozók tekintetében állapít meg adatszolgáltatási kötelezettséget a Kbt. 138. § (3) bekezdésében. A Kbt. 3. § 2. pontja értelmében az minősül alvállalkozónak, aki a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítésében az ajánlattevő által bevontan közvetlenül vesz részt. Tehát azok a szervezetek, akiket az alvállalkozó von be a teljesítésbe és nem az ajánlattevő, nem tekinthetők alvállalkozónak, így az ajánlattevő bejelentési kötelezettsége sem vonatkozik rájuk.

5. kérdés

Helyes-e az az értelmezés a Kbt. 138. § (3) bekezdésével kapcsolatban, miszerint ezen, ajánlattevő általi alvállalkozói bejelentéshez nem feltétlenül szükséges, hogy a bejelentéskor

már hatályos szerződés álljon fenn a nyertes ajánlattevő és alvállalkozó között?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 138. § (3) bekezdésének harmadik mondata szerinti, várható alvállalkozói teljesítésről szóló bejelentésnek a feltétele az ajánlattevő és az alvállalkozó közötti szerződés megléte.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 138. § (3) bekezdésének harmadik mondata szerint a nyertes ajánlattevő ezzel a bejelentéssel együtt köteles az ajánlatkérőnek az alvállalkozó megnevezésén, adószámán, elérhetőségén, a képviselőre jogosult személyén túl az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés várható százalékos arányát, valamint az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét megadni.

Tekintettel arra, hogy a Kbt. 138. § (3) bekezdésének harmadik mondatában kifejezetten említésre kerül, hogy az alvállalkozói szerződés szerinti ellenszolgáltatás értékét meg kell adni, ez az ajánlattevő és az alvállalkozó közötti szerződéses jogviszonyt, azaz már megkötött szerződést feltételez.

6. kérdés

Helyesen értelmezi-e ajánlatkérő, hogy árubeszerzések, illetve szolgáltatás megrendelések esetében az ajánlatkérő jogszerűen nem kérheti a nyertes ajánlattevőtől a Kbt. 138. § (3) bekezdés szerinti alvállalkozói kifizetés tényének igazolását?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 138. § (3) bekezdése alapján az ajánlattevő köteles az alvállalkozói teljesítés százalékos arányát, az ellenszolgáltatás teljesítésének az időpontját és az ellenszolgáltatás értékét is bejelenteni, mely alapján az ajánlatkérő eleget tud tenni a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pontjában írott közzétételi kötelezettségének. Tekintettel arra, hogy a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontjában előírt közzétételi kötelezettség az ajánlatkérőt terheli, így célszerű meggyőződnie az általa közzétett adatok valódiságáról, ennek egyik módja lehet az alvállalkozói kifizetésről igazolás kérése az ajánlattevőtől, azonban erre jogszabályi kötelezettsége csak építési beruházások során van az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz

kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet] 32/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 138. § (3) bekezdésének utolsó mondata értelmében az ajánlatkérő felé történő alvállalkozói teljesítés bejelentése keretében az ajánlattevőnek az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányát, az ellenszolgáltatás teljesítésének időpontját és a kifizetett ellenszolgáltatás értékét kell bejelentenie. A Kbt. nem szűkíti le ezt az előírást az építési beruházási tárgyú közbeszerzésekre, így az ajánlattevő által történő alvállalkozói kifizetés időpontját és a kifizetett ellenértéket minden esetben szükséges az ajánlatkérő részére bejelenteni. Az, hogy az ajánlatkérő a kifizetés időpontjáról és a kifizetett ellenszolgáltatás összegéről miképpen kíván meggyőződni és erről milyen igazolást vagy nyilatkozatot kér az ajánlattevőtől, már az ajánlatkérő felelősségi körébe tartozik. Tekintettel arra, hogy a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontjában előírt közzétételi kötelezettség az ajánlatkérőt terheli, így célszerű meggyőződni az általa közzétett adatok valódiságáról, ennek egyik módja lehet az alvállalkozói kifizetésről igazolás kérése az ajánlattevőtől, építési beruházások esetén pedig a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján kell eljárni.

7. kérdés

Helyesen értelmezi-e ajánlatkérő, hogy a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontjában felsorolt adatokat az ajánlatkérőnek a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokkal együtt (azaz az egész szerződés teljesítését követően és nem időszakonként) kell közzétenni az EKR-ben?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontjában felsorolt adatokat, információkat az ajánlatkérőnek a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokkal együtt – a teljesítést követő harminc napon belül – kell közzétenni az EKR-ben a Kbt. 43. § (1) bekezdés c) pontja alapján.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontja szerinti adatokat az ajánlatkérőnek a Kbt. 43. § (1) bekezdés c) pontja szerinti időpontban kell közzétennie, így a közzétételnek a szerződés mindegyik fél - támogatásból

megvalósuló közbeszerzés esetén szállítói kifizetés során a kifizetésre köteles szervezet - által történt teljesítését követő harminc napon belül kell megtörténnie.

8. kérdés

8.1. Mikor jár el ajánlatkérő a jogalkotói szándéknak megfelelően, ha a közbeszerzési eljárásban érintett személyektől:

a) a közbeszerzési eljárás előkészítésének megkezdésekor valamennyi folyamatra (eljárás előkészítése, az ajánlatok és a részvételi jelentkezések bírálata, a közbeszerzési eljárás eredményéről szóló döntés meghozatala) vonatkozóan egy összefoglaló nyilatkozatot kér (értelemszerűen, az eljárásban később érintetté váló személytől az eljárás még hátra lévő folyamataira vonatkozóan) vagy

b) folyamatonként (a közbeszerzési eljárás előkészítése, az ajánlatok és a részvételi jelentkezések bírálata, a közbeszerzési eljárás eredményéről szóló döntés meghozatala) külön-külön várja el az összeférhetlenségi nyilatkozat megtételét?

8.2. Amennyiben a 8.1.a) pont szerint kell megtenni az összeférhetlenségi nyilatkozatot, a nyilatkozatminta mely eljárási cselekményeket kell, hogy tartalmazza: a közbeszerzési eljárás előkészítését, az ajánlatok és a részvételi jelentkezések bírálatát és (közbenső és eljárást lezáró) döntés meghozatalát?

8.3. Amennyiben az összeférhetlenségi nyilatkozatokat a 8.1.b) pontban foglaltak szerint kell megtenni, akkor értelemszerűen, ha egy adott személy az eljáráshoz kapcsolódó több folyamatban is részt vesz, akkor minden folyamathoz kapcsolódóan kell tennie nyilatkozatot. E körben kérdésként merül fel, hogy az egyes nyilatkozatokat mikor, mely eljárási cselekmény során kell megtennie az érintett személyeknek? Példának okáért a bírálatra vonatkozó összeférhetlenségi nyilatkozatot a bontás időpontját követően, a bontás napján kell megtennie az érintett személyeknek?

8.4. Amennyiben ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás keretében közbenső döntést és eljárást lezáró döntést is hoz, akkor kötelesek az érintett személyek mind a közbenső, mind az eljárást lezáró döntés kapcsán összeférhetlenségi nyilatkozatot tenni, illetve ezen nyilatkozatokat a döntések meghozatala napján kell megtenni?

8.5. A 8.4. kérdés szerinti esetben megfelelően jár-e el ajánlatkérő, ha a döntést tartalmazó jegyzőkönyvbe foglalja a nyilatkozatot, melyet az érintett a jegyzőkönyv aláírásával hitelesít?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

8.1-8.5. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az ajánlatkérőnek az érintett személyektől valamennyi

releváns folyamathoz kapcsolódóan egyenként, az adott folyamatot megelőzően kell bekérni az összeférhetlenségi nyilatkozatot a Kbt. 25. § (2) bekezdése alapján.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 25. § (2) bekezdésének második mondata kifejezetten kiemeli, hogy az érintett személynek ezt a nyilatkozatot valamennyi folyamathoz kapcsolódóan meg kell tennie, melyet a Kbt. érintett szakaszának módosításához fűzött jogalkotói indokolás is megerősít. A jogalkotói szándék tehát arra irányul, hogy a közbeszerzési eljárásba bevont személy minden folyamathoz kapcsolódóan tegye meg a nyilatkozatát, mely adott esetben több nyilatkozatot is jelent egy eljáráshoz kapcsolódóan. E nyilatkozatok az ajánlatkérő azon kötelezettségét hivatottak szolgálni, hogy a közbeszerzési eljárásba ne vonjon be az összeférhetlenség hatálya alá tartozó személyeket. Az ajánlatkérő az erre vonatkozó vizsgálatot akkor tudja hatékonyan elvégezni, ha minden eljárási folyamatot megelőzően bekéri ezt a nyilatkozatot az érintettektől. Emiatt nem tekinthető jogszerűnek az, ha az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás elején, az előkészítési szakaszban egy összeférhetlenségi nyilatkozatot kér be valamennyi folyamatra vonatkozóan előre. Bár a Kbt. nem definiálja pontosan, hogy mikor kell az összeférhetlenségi nyilatkozatokat megtenni, de a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ezeket mindig az adott eljárási szakasz/folyamat megkezdését megelőzően szükséges megtenni, hiszen így kerülhető el, hogy az esetlegesen összeférhetlenséggel érintett személy akár csak rövid időre is bevonásra kerülhessen a közbeszerzési eljárás bármely folyamatába.

A Kbt. 25. § (2) bekezdése néhány folyamatot felsorol: eljárás előkészítése, ajánlatok és részvételi jelentkezések bírálata, a közbeszerzési eljárás eredményéről szóló döntés meghozatala. Ennek megfelelően ezen folyamatokra vonatkozóan kötelező az összeférhetlenségi nyilatkozatokat bekérni az eljárásban résztvevő személyektől, mindegyik folyamatra vonatkozóan külön-külön összeférhetlenségi nyilatkozatot. Azonban nincs akadálya annak, illetve bizonyos esetekben célszerű a közbeszerzési eljárás egyéb folyamataihoz kapcsolódóan is az összeférhetlenségi nyilatkozat bekérése. A Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint a közbenső döntésre vonatkozóan nem kötelező összeférhetlen-

ségi nyilatkozatot kérni, hiszen vélhetően ugyanazon személyek érintettek ezen döntés előkészítésében, akik a bírálatot is végzik, illetve a döntéshozónak is célszerű minden egyes folyamatra vonatkozóan összeférhetlenségi nyilatkozatot tennie, nem csak az eljárást lezáró döntés meghozatalához kapcsolódóan, így vélhetően minden érintettnek lesz a bírálat folyamatára – amelyhez a közbenső döntés leginkább kapcsolódik – vonatkozóan összeférhetlenségi nyilatkozata. Azonban, ha az összeférhetlenség során vizsgálendő körülményekben időközben változás állt be, akkor ebben az esetben szükséges lehet újabb összeférhetlenségi nyilatkozat megtétele az érintettek részéről.

Tekintettel arra, hogy a jogalkotói indokolás szerint az adott személy bevonásakor kell a nyilatkozatot az ajánlatkérőnek kérnie az érintett személyektől, így ennek nem felel meg, ha a döntést tartalmazó jegyzőkönyvben együttesen nyilatkoznak az érintett személyek. Különös tekintettel nem megfelelő ez azért, mert vélhetően nem a bírálóbizottsági ülés időpontjában vagy a döntési jegyzőkönyv elkészítésének időpontjában kerülnek az érintettek bevonásra az adott folyamatba, hanem már azt megelőzően is kapnak dokumentumokat véleményezésre, bírálatra.

9. kérdés

Amennyiben egy összeférhetlenséggel érintett személy/gazdasági szereplő közbeszerzési eljárásban történő részvétele olyan versenytorzulást okoz, amely nem orvosolható a közbeszerzési eljárás egyes részeinek megismétlésével, például, mert valamely gazdasági szereplő már olyan információkhoz juthatott, amelyek előnyt biztosítanak a számára vagy az összeférhetlenség eleve érintette az eljárás feltételeinek meghatározását, ez esetben miként jár el ajánlatkérő helyesen? Amennyiben az ajánlatkérő nem tudja orvosolni az összeférhetlenséget, akkor forduljon a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz annak érdekében, hogy az akár az eljárás megkezdéséig visszamenőleg megsemmisítse az eljárási cselekményeket vagy a Közbeszerzési Döntőbizottság határozata vagy más ellenőrző szerv megállapítása nyomán - a Kbt. 75. § (2) bekezdés f) pontja alapján - az eljárás eredménytelenségét állapítsa meg ajánlatkérő?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, ha az összeférhetlenséggel érintett olyan információkhoz juthatott, melyek versenytorzulást eredményeznek és

az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása más módon nem biztosítható, akkor az ajánlatkérő köteles az érintett gazdasági szereplőt kizárni. Abban az esetben, ha a kizárással sem orvosolható a jogsértés, akkor az ajánlatkérőnek a Közbeszerzési Döntőbizottságnál kell jogorvoslatot kezdeményeznie az eljárásával szemben.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Amennyiben az ajánlatkérő észleli az összeférhetlenséget, köteles megfelelő intézkedéseket tenni annak érdekében, hogy az érintett gazdasági szereplő közbeszerzési eljárásban való részvétele ne vezessen a verseny torzításához.

Abban az esetben, ha az összeférhetlenséggel érintett olyan információkhoz juthatott, melyek versenytorzu-

lást eredményeznek, illetve hiánypótlás vagy felvilágosítás során sem tudta bizonyítani, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítésében való részvétele az egyenlő bánásmód elvét és a verseny tisztaságát nem sérti, vagy az összeférhetlenségi helyzetet egyéb módon sem hártotta el, akkor az ajánlatkérő köteles az érintett gazdasági szereplőt kizárni.

Abban az esetben, amikor az összeférhetlenség érintette a közbeszerzési eljárás feltételeinek a meghatározását, ennek orvoslására sem az ajánlatkérő intézkedései, sem az érintett kizárása feltehetően nem lesz alkalmas, így ez esetben célszerű az ajánlatkérőnek a Közbeszerzési Döntőbizottságnál jogorvoslati eljárást kezdeményeznie a saját eljárása ellen.